

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 43.

V Ljubljani, v soboto 19. oktobra 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani. Stari trg števil. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Slava Leonu XIII.!

Še nekaj mesecev in po vsem katoliškem svetu se bode razlegal glas veselja. Sveti oče Leon XIII. bode v prihodnjem letu nastopil 25letnico papeštva, srebrni jubilej, odkar vlada z modro roko katoliško cerkev.

Mi se tega redkega slavlja spominjamo že danes na tem mestu radi tega, ker čutimo v sebi dolžnost, opozarjati Slovence, da se za časa pripravijo za dostojno proslavo 25letnice papeštva slavnega Leona XIII.

V Leonu XIII. častimo velikega socialnega papeža, častimo pa tudi iskrenega prijatelja Slovanov, ki je ob vsaki priliki kazal svojo dobroto Slovanom in je to dobroto še zadnji čas dokazal s sklepom o zavodu sv. Jeronima. Vsak, kdor čuti katoliški in slovanski, klanja globoko glavo pred Leonom XIII.

Slovinci, prihodnje leto, ko se bodo vsled sklepa posebnega pripravljavnega odbora v Rimu, pripravljale v proslavo jubileja po vsem svetu posebne slavnosti, ne smemo zaostati! Dokumentirati moramo javno pred vsem svetom odločno katoliško mišljenje našega naroda in iskreno ljubezen, katero goji naše ljudstvo do poglavarja katoliške cerkve. Tako grdo plemenitega Leona XIII. še niso grdili nikjer na svetu, kakor so to že storili nekateri slovenski izvržki. Zato moramo Leonu XIII. dati ob slavnosti njegove 25letnice papeževanja sijajno zadoščenje!

Predlagamo torej, da se tudi na Slovenskem sestavi pripravljavni odbor, ali naj se pa v ta namen razširi odbor „Slov. kršč. soc. zveze“, ki naj vodi proslavo te 25letnice po vsej slovenski deželi in ki naj skrbi pri posameznih svečanostih za slavnostne govornike itd. Naše ljudstvo naj kot jeden mož vstane ob srebrnem papeževem jubileju in zagromi naj po vsej Sloveniji, da smo nerazdružljivo zvezani s katoliško cerkvijo in njenim poglavarjem. Skupna proslava, pri kateri

bi zastopniki slovenskih občin in društev izrazili združeni z ostalim slovenskim ljudstvom spoštovanje, ljubezen in čestitke Leonu XIII., naj bi se vršila v Ljubljani in naj bi se v ta namen izbrala kaka primerna nedelja ali pa dva praznika s popaj. Posebno bi nas pa veselilo, ako bi se ta slavnost mogla vršiti v družbi milih bratov Hrvatov, da bi tako skupno v beli Ljubljani pokazali svetu, da smo zjedinjeni v hrvaško-slovenski vzajemnosti in v katoličanstvu.

Toliko za danes. Za razne predloge o tej zadevi so odprti predali našega lista. Upamo da pri nobenem poštenem Slovincu ne zadenemo v tej zadevi na nasprotovanje. Res čuden katoličan in Slovan bi bil tisti človek, ki bi se nam ne pridružil v spoštovanju do dobrotnika Slovanov Leona XIII.

Od obrtne zadruga v Novem mestu.

Obrtna zadruga v Novem mestu nam piše: Blagovolite biti tako prijazni, da bi sprejeli sledeči dopis kot odgovor na nedostojne dopise iz Dolenjskega ali iz Novega mesta v „Slovenskem Narodu“ radi deželnozborskih volitev in od nas obrtnikov postavljenega kandidata. Resnici na ljubo želimo pojasniti resnico.

Obrtna zadruga je v seji dne 3. avgusta sklenila, naj se dela na to, da bi se postavil kandidatom obrtnik, v to naj se zadruga obrne do sosednjih zadrug, če so s tem zadovoljne. Povoljnemu odgovoru je sledilo posvetovanje radi kandidature. Povdarjalo se je pred vsem to, da dotični ne sme biti strankar, ampak, da gleda pred vsem za naše koristi, predloge pa, katere stavijo drugi, naj podpira, ako se njemu umestni zde. S strankami se ne sme vezati, ne z eno ne z drugo, ampak ostani v prijaznosti do obeh strank s prostimi rokami. Ker je bilo malo časa

do volitev ni bilo možno v takem sporazumljenju s sosednimi zadrugami občeovati, kakor bi se imelo, primorani smo bili, da po svoji vesti izberemo kandidata. V to se je enoglasno sklenilo pri zadružni seji, da se navzoči gospod Umek postavi. On je bil s tem zadovoljen, da se postavi obrtnik za kandidata, ali kandidature, dejal je, ne more sprejeti. Sprevideli smo pa, da je ravno on sposoben za to, ker je precej vpliven pri volivcih, ter liberalnega mišljenja dasi zmeren mož in sposoben, kakor kateri drugi. Prosili smo ga še enkrat. Tistikrat je dal obljubo, da mogoče sprejme, hoče pa za prevdarek 24 ur. Po preteku tega časa, nam je odločno odpovedal, da kandidature ne sprejme. Kakor smo pozneje zvedeli, se je dal pregovoriti od uplivne osebe, ali res ni imel nikdar namena sprejeti kandidature, kakor se je pozneje izrazil na ne posebno lep način.

Ko smo sprevideli, da nas hoče gospod Umek za nos voditi, smo se bili zjedinjili za gospoda Košička, s katerim smo pa vedeli, da si nakopljemo dokaj sovražnikov, in to radi tega, ker je gospod Košiček imel nekaj dela v Pletterjih in je radi tega občeoval z gospodom proštom.

Nismo se motili. Takoj, ko smo o tem sklenili, bil je en glas, da smo padli v roke klerikalni stranki, kakor da bi bil gospod Košiček sama stranka, ali nje program. Radi tega toliko umazanih dopisov na osebo g. Košičkovo in na vse obrtnike rokodelce in končno še na osebo mil. gosp. prošta dr. Elberta.

Vrhunec nasprotovanju je došel iz Metlike in Črnomlja od strani sozadružnih zadrug in njih načelnikov. Blatilo se je celo obrtništvo na nedostojne načine od agitatorjev. Upamo, da je vsaj naš protikandidat trezno mislil, ter da ni verjel, kar so kričali agitatorji o nas.

Namen posvečuje sredstvo, mislil si je dolenski dopisnik in osramotil javno obrtni stan,

Žrtva.

(Napisal Iv. Baloh.)

Matevž Kopitar je bil premožen kmet. Podedoval je po svojem očetu veliko posestvo, obširna gospodarska poslopja, gozde, njive in travnike, ki so se raztegali daleč okoli njegovega posestva. Izobražen sicer ni bil, toda v celi občini je veljal kot umen gospodar, kot človek, ki sicer ni hodil v šolo, ki ima pa veliko skušnjeh, ki torej vse vé in zna. Njegova žena je bila sicer nekdanj priprosto kmečko dekle, toda ker je prinesla od svoje domače hiše precejšnjo doto, zato se je nosila bolj po gosposko in jako dobro se ji je zdelo, če ji je dejal kak berač: gospá. Imela je nekaj na sebi, kar je ni delalo prikupljive. Zapovedovala je osorno svoji družini, dajala ji mnogokrat slabo hrano, rajše je pustila, da je zgnijala kaka stvar, kakor pa da bi družina pojedla; dasi je imela na dvorišči obilo perutnine, je rajše prodala, kakor da bi včasih družini kaj boljšega privoščila — bila je sploh ženska, ki je veljala kot mlada, napuhnjena, osorna, precej skopa gospodinja. Toda bila je prav po srcu svojega moža.

Če človeka naenkrat sreča doleti, da porabi veliko premoženja, tedaj je nevarnost, da se prevzame. In prevzel se je Matevž Kopitar.

Za posestvo, katero je podedoval, se ni veliko trudil, ker mu je oče njegov vse nezadolženo zapustil. Lahko je bilo torej samo ukazovati in denar spravljati. In denarja je imel Kopitar obilo. Sicer ni imel posebnega blagoslova, zmanjkalo ga pa le ni nikoli. Posojeval ga je revežem na precej visoke obresti in s tem si pridobil njihovo odvisnost. Kam naj bi se tudi reveži drugam zatekli, ako ne k njemu, ki je imel denarja na razpolaganje in ki je tako rad dal? Zato je imel moč v svojih rokah; on je mislil, da ga ljudje ljubijo, pa so se ga le bolj bali, kot ga ljubili.

Njegov brat Jože je bil sicer starejši od njega, toda bil je v marsičem sojemu bratu Matevžu podoben. Le nekaj je še imel na sebi, kar ga ni delalo prikupljivega. Njegov pogled ni bil odkrit. Gledal je ostro — in kdorkoli mu je globoko pogledal v oči, spoznal je, da njegove besede niso bile odkrite. Nekaj hinavskega je tičalo v njem, zato ni imel veliko prijateljev. Toda bil je župan in kot tak — vsegamogočen. Še svojim bratom Matevžem sta imela vso občino v rokah. Njiju volja je obveljala, četudi so se vsi upirali. Prodrta sta vselej, saj so bili vsi od njih odvisni. Jože je bil pa tudi človek, ki zaradi svojega nekrščanskega življenja ni dajal ravno lepega zgleda. Ravno zato ga kmetje niso marali. Županoval je že par let, a vedel je, da se obrzhi na vrhuncu, ker ga drži njegov brat

in pa njegova lastna moč. Bratu Matevžu — ne samó, da je imel veliko denarja izposojenega, imel je tudi v najemu par kajž, kjer so stanovali revni ljudje, je pa moralo biti vse pokorno. In če je on svojim podložnim ukazal, da morajo svoj glas oddati Jožetu, se je tako moralo zgoditi, drugače so vedeli, kaj da jih čaka.

Na koncu vasi stanoval je v kajži, ki je bila lastnina Matevža Kopitarja, ubog mizar, Janez Trpin po imenu. Nakupil si je s pridnim delom svojih rok nekoliko zemljišča, da je zamogel preživiti sebe in svoje otroke. Tri je imel, lepo plavalase dečke, ki so bili popolnoma podobni svojemu očetu. Delal je pridno od zore do mraka, da je kaj zaslužil. Bil je dobra, mehka duša, ki je bil ljubljén od vseh. Imel pa še ni svojega lastnega doma, zato je vzel v najem kajžo bogatega Matevža. Bil je srečen, srečen v pomanjkanju poleg svoje ljubljene žene in poleg svojih lepih, cvetočih otrok.

Bilo je meseca januarja, ko lje vladala huda, mrzla zima. Torej je pretekla doba županu Jožetu, in razpisati je moral novo volitev. Dobro je vede, da brez bratove moči ne bo zmagal, toda zanašal se je vendar na njegovo in na svojo moč. Poleg tega njegovi nasprotniki tudi niso imeli pravega moža, in zato je imel tem več upanja na zmago. Dobro je pa vedel, da mu bo za izvolitev trda predla. Že davno

dasi fje sam istega član in blatil gospoda Košička z vso nesnago, kjer se jo je kaj dobilo. Dopisnik „Narodov“ si je mislil: Vso stranko razglasiti kot klerikalno, ali vsaj kot klerikalni primesek, s tem se da doseči, da se na ta ne lep način nameče peska v oči volivcem. Da se še bolj utemelji trditev, treba je celo stvar zabeliti z žlindro, da bode dober tek, poleg naj se pa v dopisih prikuha še gospoda dr. Elberta, potem je zmaga gotova.

Gospod dopisnik! S tem smo mislili, da bode konec Vaše reklame, zato tudi nismo odgovarjali na Vaše nedostojne dopise.

Da ne moremo iz pravicoljubnosti več molčati, je dal nam v to povod gospod dopisnik v svojem odprtem pismu na gospoda prošta dr. Elberta z dne 25. septembra v številki 220, „Slov. Naroda“. Nismo v to poklicani od gosp. prošta, da bi ga mi branili, pač je naša dolžnost, da se tega sami poprimemo, ker smo si vsi svesti, da ni kriv g. dr. Elbert, kar ga dopisnik dolži pod imenom „klerikalni dopisnik“. Ako je gosp. prošt storil državljansko dolžnost, da je šel volit, to je vsa njegova krivda, samo to mu morete očitati, ako veste, da je od nas postavljenega kandidata volil. Drugega ni storil za nas. Vi ga dolžite, da je on sestavil naš oklic. Pač malo spoznate pisavo, škoda, da se štejete v „odlične višje kroge“. Vaš somišljenik je tudi trdil, da ga je spisal dr. Šusteršič, ali, da je bil vsaj v njegovi pisarni sestavljen. Svetujemo Vam, da bi ga še enkrat prebrali, mogoče sodite potem drugače. No pa, da si s to zagonetko ne belite glave, Vam odkritosrečno povemo, da je oklic sestavljen od odbornikov rokodelcev, Vaših sosedov.

Prosimo Vas, pustite v prihodnje radi nas druge gospode v miru, kadar bomo pa potrebovali kakih informacij, se obrnemo do Vas g. dopisnik, takrat boste lahko pokazali svojo zmožnost in svoj veleum. To boste pač lahko in z mirno vestjo storili svojim sodrugom, saj ste tudi Vi obrtnik in mi se — potegujemo za Vaše, kot za svoje koristi in tega nam pač ne more noben i zobrazenec zameriti in gotovo nam tudi Vi ne boste, kadar se hodemo pa s kako stranko v ta namen združili, da bi sami sebi škodovali, takrat odprite predal prijetnih in lepo dišečih psovk, ter jih na potrpežljivem popirju razdelite med nas. Nikdar pa ne hujskajte drugih svojih somišljenikov proti nam v bojkot, s preziranjem pri naročilih, kajti to ni lepo od Vas! Ali se več ne spominjate, kaj ste pisali v dopisu „Slov. Naroda“ po zadnjih državnoborskih volitvah, o posledicah, ki so ravno bile za Vas najbolj neprijetne? Pisali ste, da je bila vedno prej navada, da so se duhovi po volitvah vselej takoj pomirili, ter da ste bili vedno zopet stari prijatelji, samo letos je drugače. To ste bili si sami krivi, da je bilo „drugače“, nad nami se

nikar ne maščujte radi tega, ako smo od Vašega sovražnika brata kandidirali.

Naša dolžnost ni bila radi Vaše osebe kandiduro umakniti, kajti Vi niste nič več pri sedanjih volitvah kakor kak krojač ali čevljar, ki plačuje 8 kron davka. Ako pa plačujete več nego nas kateri, pa imate tudi več dohodkov. Ravno radi tega bi imeli biti tudi Vi bolj mirni ker tudi Vi ste na jako polzkem stališču. Ako boste nas hoteli vničiti z bojkotiranjem in s tem nam grob kopali, boste prav lahko sami v njega padli, — to si le zapomnite.

Upamo pa, da si nismo nič „ožlindrali“ rok, ampak imamo čiste kakor prej, to pa tudi trezno misleči spoznajo in ne bodo Vas poslušali, še manj pa, da bi se po Vašem ukazu ravnali. Vaš glas ostane le glas vpijočega na vratih!

Žalostno je, da nas obrtnike glasilo slovenske inteligence po lažljivih in nesramnih dopisnikih pred celim svetom sramoti in nam čast in poštenje jemlje in vrhu tega še grozi posameznega popolnoma uničiti, kakor se je izrazil v neki družbi g. Hočevnar, rekoč: „Nam ne bi bilo za g. Kopača, mi bi precej naredili zalogo klobukov in bi za lastno ceno prodajali.“

Dovoljujemo si vprašanje, kaj pa smo zakrivali, da se nas tako sramoti, kakor največje zlobneže. Ali morebiti zato, ker smo si izbrali kandidata iz svoje sredine. Kot ne strankarski neodvisni obrtniki nam ni potreba meseca v vodi kazati, nam je dobro znano, da se za obrtni stan, ki je v mestih najbolj važen, že nad 20 let ni prav nič storilo. Ako ima visoka vlada za druge stanove podpore, zakaj bi jih ravno za nas ne imela.

Da bo pa svet znal, kaki zlobneži smo, pojasnimo stvar natančno:

Dne 3. avgusta t. l. je obrtna zadruga razposlala na vse sosednje zadruga sledeči oklic:

Častiti gospodje tovariši!

Znano Vam je vsem, kako se moramo boriti za obstanek obrtnega stanu. Velika nevarnost nam preti od kapitalističnih tovarn in zraven tudi še od naših trgovcev, ker splošno se vtikajo v obrtne izdelke in ti izdelki prihajajo vsi iz tovarn. Trgovci prodajajo naše izdelke na korist sebi in kapitalistom in mi pa v obupnosti naš propad gledamo in zraven tega še grozno velike davke plačujemo, drugi pa dobiček spravljajo.

Pač pa si smemo dovoliti vprašanje, kam pa bomo prišli, ako se bode še nadalje tako postopalo. Dvoje vprašanj imamo pred sabo:

1. Da pustimo, da naša obrt pogine in postanemo tovarniški sužnji.

2. Ali da se vsi skupno organiziramo in se z vso odločnostjo v bran postavimo proti našemu sovražniku. Ako se pa mi hočemo v bran postaviti in kaj doseči, moramo se poprijeti sledečega sredstva:

1. Skrbeti za organizacijo obrtnih zadrug.
2. Naše zadruga morajo biti avtonomne.
3. Vpeljati kar najhitreje mogoče zvezo obrtnih zadrug.

4. Vpeljati državno zvezo obrtnih zadrug.
5. V občinske zastope, deželni in državni zbor voliti obrtnike, ravno tako v obrtno zbornico.

6. Od države zahtevati premembo zakona obrtnega reda.

V seji dne 25. julija je podpisana zadruga enoglasno sklenila, da bi vse dolenske zadruga skupno se dogovorile in bi si za prihono deželnozbornske volitve svojega kandidata postavile, in sicer takega, kateri bi bil naklonjen potegovati se za propali obrtni stan.

Prosi se slavna bratska zadruga, blagovoli stvar, ker je zelo važna in nad vse potrebna, v premislek vzeti in svoje mnenje najkasneje do 10. avgusta t. l. podpisani zadrugi naznaniti, ker se misli cela stvar nadaljevati.

Z bratskim pozdravom na svidenje!
Obrtna zadruga v Rudolfovem, 3. avgusta 1901.
Načelnik.

Na omenjeni oklic smo prejeli sledeče odgovore:

Št. 35.

Slavna obrtna zadruga

Rudolfovo.

Odgovorivši na Vaš cenjeni dopis z dne 3. t. m. Vam naznanjamo, da se naša zadruga popolnoma strinja z Vašim programom, glede deželne zveze obrtnih zadrug, kakor tudi postavljanje kandidata iz obrtnih krogov za prihodnje deželnozbornske volitve, samo, da se bode postavil kandidat, kateri bode v resnici vnet za obrtniški stan, mož, kateremu so popolnoma razmere znane, in nevstrašen!

Če potrebujete še kaj od nas, kakega pojasnila, smo pripravljeni vse storiti, po našem mnenju bi bilo najbolje, da se skliče zaupni shod. ter tam postavi kandidat.

Z bratskim pozdravom

Obrtna zadruga v Krškem, 5. avgusta 1901.

Načelnik:

F. Gerald.

Zadruga obrtniških rokodelcev v Krškem.

Slavna zadruga

v Rudolfovem!

V seji od 18. avgusta t. l. je sklenila obrtna zadruga v Črnomlju, da se strinja z navedenimi točkami, samo glede volitve v deželni zbor naj nam slavna zadruga v Rudolfovem naznani celo stvar natančneje, to je, naj nam naznani, ako se je mogoče že kak sposoben obrtnik oglasil kandidatom v deželni zbor.

Črnomelj, dne 19. avgusta 1901.

Vincenc Leitgeb,
načelnik.

pred dnevom volitve sta se dogovorila z bratom, da morata agitirati od hiše do hiše, drugače ne bo nič. Ženska pooblastila sta sama podpisala, ker ženske so bile kolikor toliko od njih odvisne. V prvem razredu sta bila prepričana, da zmagata, ker je tam odločevalo samo sorodstvo, in je bilo le par volivcev, v drugem razredu sta vedela, da bo težko kaj, ker je bilo v njem precej samostojnih, izobraženih kmetov, ki jima niso hoteli biti pokorni. Zato sta se z vso silo vrgla na tretji razred. Tu je bilo veliko volivcev zato je bilo potreba živahne agitacije.

Prišel je dan volitve. Z blehim obrazom je hodil Jože okoli in lovil volivce tretjega razreda. V prvem razredu so zmagali s pičlo večino. V drugem razredu so propadli — torej je bilo treba zlasti paziti na tretji razred. Veliko sta imela svojih pristašev, večinoma ljudij, ki so bili od njih odvisni, pa tudi nasprotna stanka je bila močna, in kazalo se je, da se bo šlo samo za par glasov. Razburjenost je bila velika, in vsaka stranka je hitela iskat volivcev. Župan in brat njegov sta stala skupaj držoč v rokah volivski imenik. Tedaj pa pravi Matevž: „Trpina še ni, pojte brž ponj, da ne zamudi!“

In šel je občinski sluga takoj.

Janez Trpin je mirno delal v svoji delavnici. Sluga vstopi in pravi: „No, kaj se pa obotavljaš, da ne greš? Brž pojdi, da ne zamudiš!“

Trpin se je delal, kakor bi ne slišal teh besedij, potem pa je dejal: „Bote že brez mene opravili, jaz ne bom šel!“

„Zakaj pa ne? Saj si vendar z nami, ali ne?“

„Sem in nisem — toda očitnega grešnika ne bom nikdar volil županom.“

Sluga je prebledel in djal: „A tako!“ in odšel je. Precej je naznanil to županu samemu. Jeza ga je prijela, da se mu upa ustavljeni — in šel je sam k njemu. Trpin je pa delal naprej, kot popreje. Prijazno ga je župan nagovoril ter ga prosil, naj vendar gre. Trpin pa je djal kratko, toda krepko: „Vas nikdar ne!“

Jezno je zaloputnil župan vrata in sporočil svojemu bratu. „Ta berač, je izkliknil Matevž,“ katerega vsak trenotek lahko ven vržem, ta se mi upa ustavljeni, mu bom že pokazal — in šel je k njemu. Še nikdar se ni ponižal v njegovu stanovanju, sedaj, ko je bila sila — je šel.

Mogočno je vstopil v svojo kajžo, odprl vrata ter djal ukazujoče: „No, Janez, kaj pa misliš?“ „Ja, nič ne mislim, ampak šel ne bom.“

„Zakaj pa ne?“ — dejal je Matevž glasno, skoraj osorno.

„Zato, ker si ne dam vzeti svojega prepričanja!“

„Pa to ti bo škodovalo!“

„Ne morem pomagati.“ —

Matevž je šel, ne da bi zmagal. Bolela ga je zavest, da je bil ponižan od svojega podložnika.

Izvršila se je volitev. Zmagali so sicer, toda le težko. Slavili so svoje zmagoslavje, toda imeli so prepričanje, da imajo veliko nasprotnikov in da so najbrže zmagali zadnjikrat. — Nastal je večer. Matevž Kopitar je sedel pri svoji mizi ter pisal list — Janezu Trpinu, ukazal mu je jednostavno, da mora takoj plačati zaostalo najemnino in da se ima s prihodnjim mesecem odstraniti iz kajže, ker jo nujno potrebuje. —

Pri večerni molitvi so bili zbrani pri Trpinu. On je prebral list — in ga odložil. Mati je pa molila naprej: za vse naše prijatelje, dobrotnike in sovražnike — tedaj pa se je njemu udrla solza iz očij, samo ena toda v to je skrtil vso svojo bolelost.

Njegovi plavalasi otroci so sladko zaspali — on pa je šel v svojo delavnico ter tam mislil in mislil. — Kam sedaj? Sredi zime! Ali naj grem prosit, saj ima vendar usmiljenje če ne z mano, pa vsaj z mojimi ubogimi otroci? Ne! Ali bi šel v Ameriko? Toda, kje dobim denar?

Brlala je še pozno v noč luč v njegovi delavnici, on pa je hodil nemirno doli in gori. — Ni se uklonil, postal je žrtva svojega prepričanja. In šel je. —

Ravno tako se je g. Terček, načelnik obrtne zadruga v Metliki ustmeno izrazil, da se strinja sploh z vso obrtno organizacijo.

Od g. Terčka smo pa še najmanj pričakovali nasprotovanja, ker je bil na obrtnem kongresu na Dunaju. Gg. Terčku in Leitgebu povemo, da sta strašno sama sebe po zobeh vdarila s tisto izjavo v „Slov. Narodu“ z dne 15. avgusta t. l. Pač čudni taki tovariši, upamo pa, da bodeta prišla do pravega spoznanja, da se ne bodeta dala nadalje od marsikoga za nos voditi. Mi ostanemo pri svojih načelih in se ne damo pregovoriti niti za las.

Ako smo pa na napačni poti, je dolžnost slovenske inteligence, da nas pouči, ne pa, da nas zasramuje in uničuje.

To so dejstva, ki se ne dajo tajiti.

Obrtna zadruga v Rudolfovem,
meseca oktobra 1901.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije dne 14. oktobra. Do sedaj še nismo vedeli koliko zaslug ima naša napredna stranka za delavstvo v Idriji. Morala si je ustanoviti lokalni list, da lahko razbobna, kje je ona vmes posegla, da se je z njenim uplivom to ali ono doseglo. Dr. Ferjančič in dr. Majaron sta ona moža, ki sta privedla rudarje do današnjega blagostanja, ko imajo boljše plačo kot nekdanj in celo žito zastopj. Zato se „Jednakopravnost“ v nekaterih številkah že klanja na desno in levo našima poslancema, dr. Ferjančič in dr. Majaron sta zgoraj in spodaj, spredaj in zadej, dr. Ferjančič in dr. Majaron po dolgem in po čez. No, mi smo osvetili objektivno vse napore naših poslancev in pri tem ostanemo. Preklicati in dostaviti nimamo prav nič našim poročilom. Sploh je v Idriji nevarno farbati ljudi, ker so že toliko razsodni, da zadostno spoznajo, od kod je kaj došlo in čegava zasluga je ta ali ona pridobitev. Kadar „Jednakopravnost“ prinese kako prav debelo in hoče natrezati svoje izmišlotinje, takrat je obilno smeha med rudarji, ki slučajno bero, ali slišijo brati v našem lističu, kaj je neki novega v Idriji ali po svetu. Smejoč se, a ob enem pomilovaje povprašujejo pri takih prilikah: „Kaj res misli gospoda okoli „Jednakopravnosti“ da smo delavci tako neumni ali nerazsodni, kakor oni o delavskih zadevah?“

Znano jo, da je ravno pred volitvijo prinesel liberalni listič senzacionalno novost: „Plača se bode zvišala in za stalno uredila rudarjem v Idriji začetkom leta 1902, to je zvedel dr. Majaron prejšnji teden pri poljedeljskem ministerstvu na Dunaju.“ Kako so se takrat rudarji norčevali iz naših naprednjakov, to menda do danes še sami ne vedo. Saj to je vedel že vsaki rudar od januarja meseca t. l., a conto tega že vleče nekaj mesecev sem 15% več ko doslej pri svoji plači vsaki delavec, le gospoda pri „Jednakopravnosti“ tega ne ve, a je ob enem toliko predrzna, da hoče druge učiti in kot novopečeno ravno iz Dunaja došlo vest obelodaniti, kar je v Idriji že staro, vsaj že 8 mesecev obče znano.

A to naše naprednjake nič ne boli. Ako rudarji, navadni delavci niso več tako priprosti, da bi vsako tiskano laž sprejeli za resnico, bodo se pa pazniki vsedli na naše limance. Ti so celo „inteligentni“, toraj morajo inteligenci vse verjeti. Tudi paznikom je izposloval dosedanjo plačo dr. Ferjančič in grda nevhvaležnost je od teh, da radi take pridobitve ne volijo liberalno tako se jim očita v zadnji številki „Jednakopravnosti“. Res je blizo 50 paznikov pri rudniku v Idriji nastavljenih, a okoli 500 je še paznikov, ki so pri drugih rudnikih v Avstriji, katere ima v oskrbi tudi poljedeljsko ministerstvo. In vsem tem paznikom naj si bodo v Příbramu na Češkem, v Celju na Štajarskem, v Brixlegu, Rajbelju itd. se je plača ob enem, skupno in enakomerno zvišala. Za Idrijo se ni delala nobena izjema, temveč kakor drugod pri enakih podjetjih se je napravila ista kategorija. Nismo pa še slišali, da bi bili pazniki v Příbramu, katerih je veliko več kakor v Idriji, izrekli kako posebno zahvalo dr. Ferjančiču, ali da bi vedeli

pazniki po drugih rudnikih kaj o zaslugah tega poslanca. A po tem ne vprašajo naši naprednjaki, oni pravijo, tako je, pa je mir, nam se mora verjeti: idrijski paznik, precej mehko posteljico ti je poslal dr. Ferjančič, tako trdimi mi, ki izdajemo „Jednakopravnost“.

Radovedni smo sedaj, če bode naša gospoda dosledno storila korak naprej. Za rudarji, pazniki pridejo na vrsto c. kr. uradniki, tudi ti so dobili zvišane plače v zadnjih letih. Bo li tudi tukaj Ferjančičeva zasluga? Bo li očitala „Jednakopravnost“ nevhvaležnost kakemu uradniku, če ni volil liberalno? Tu bi bilo na mestu očitanje, ker verjetno je, da je dr. Ferjančič kaj storil za uradnike, ker je sam uradnik. Ako je res tam kaj izposloval, tedaj si je ob enem samemu sebi precej mehkeje posteljico napravil.

Iz Idrije, 15. oktobra. Za naše mesto je dobro, da „Jednakopravnost“ sama toži, da jo celo taki ne marajo, od katerih je v prvi vrsti pričakovala, da jo naroče, celo somišljeniki jo odklanjajo. Že vedo zakaj. A če že prej ni bila vredna istih vinarjev, je po volitvi še slabša, ker laže in zavija na vse pretege.

N. pr. Dvakrat je že pisala, da je naš novi poslanec sedel na dan volitve zraven g. Rinaldo in njegove „milostne“ v gostilni pri proslavljanju zmage. Navzočih je bilo pač nekaj stotin isti večer in videli so, da je g. dekan odšel prej na svoj dom, kakor je došel g. Rinaldo v družbo, da se torej gospod poslanec in g. Rinaldo niti videla nista isti večer. A naša gospoda si misli, le lažimo vstrajno naprej, morda kakega kalina vlovimo, da nam verjame, ali bomo na zadnje sami prepričani, da je resnica, kar sedaj pišemo v list kot laž.

Drugi slučaj je oddaja dekana Mrak-ove ustanove za njegove sorodnike. Dobil jo je letos klerikalni prosilec. „Jednakopravnost“ ga imenuje hišnega posestnika, dasi on sam ne vé, koliko je številka njegove hiše, ker nobene nima. Seveda mora biti v prvi vrsti gospod dekan tega kriv, ker je v rodbinskem deblu narodnega prosilca V. za jedno koleno oddaljnejšega zaznamoval, kakor klerikalnega K.

Resnica pa je, da ima vsaki sorodnik že shranjeno rodbinsko deblo, ker se štipendija oddaja vsako leto, torej gospod dekan pri tem nima družega opraviti, kakor le potrditi, da je res v sorodu. Da pa naša gospoda okoli „Jednakopravnosti“ kaže s tem skrajno nevednost, tega se menda še sama ne zaveda. Ustanova dekana Mraka je v prvi vrsti za ženine ali neveste, ki so z ustanoviteljem v rodu. Med letošnjimi prosilci bila je le ena sama nevesta, drugi prosilci so bili že davnaj poročeni, tedaj se ni čuditi, ako se je rudarska direkcija ravnala po ustanovnem pismu in oddala ustanovo oni osebi, ki ima na prvem mestu za to pravico. Klerikalne „šribarje“ dolžiti, da so oni nafarbali direkcijo, je res nesramno, saj je znano, da je bil edini „šribar“ g. Vidic, ki je odločen pristaš liberalne stranke navzoč z uradniki pri oni seji, pri kateri se je ta štipendija oddajala. Liberalno načelo se pač kaže iz takihotic in to se glasi: po dekanu udrihati, a po ustanovi dekanovi pa le stegovati svoje roke.

Naj omenim še eno domačo novico iz zadnje številke. Gospoda pri „Jednakopravnosti“ se smatra tudi v glasbi zelo izvežbano, zato se vseda na vzvišen prostor in od tam kritikuje cerkveno petje.

Na cesarjev god ji ni bilo vse po godu. Daje svet: pri takih slovesnih mašah naj se malo bolje preskrbi za petje, da ne bi disharmonični glasovi godbe in petja motili navzoče pri verskem opravilu. — Resnica je, da v glasbi večji dostojanstveniki v Idriji spoznajo in so se že opetovano izrazili, da celo na Češkem je malo stolnih cerkva, kjer bi imeli tako vzorno cerkveno petje, in glasbeniki Slovenci, ki res kaj razumejo na petje, so neuprašani že večkrat spoznali, da tako velicega, ob enem tako izvežbanega mešanega zbora, razun v Ljubljani, ne premore nobena druga cerkev na Kranjskem. In ti kritiki so službovali, ali bili še kod drugod kakor v Idriji. O petju dne 4. oktobra pa so ravno skušeni glasbeniki rekli, da je bilo precizno in izborno. Sedaj pa pricaplja „Jednakopravnost“ s svojo kritiko. Smejati bi se človek

takemu brezmiselnemu pisarenju, a ko pozna glasbene veleume okoli „Jednakopravnosti“ se le čudi drznosti, da si upa kaj tacega napisati. Res sreča je za Idrijo, da se drugod naš listič ne bere. Pri nas nima ugleda, drugod se pa ne zmenijo zanj, tako vsaj ne more idrijskega mesta očrnuti in mu vzeti ugled, kateri mu pristojata kot drugemu mestu v deželi.

Iz Novega mesta. Dne 16. oktobra. Da bode svet vedel in vsak slovenski obrtnik o naših deželnozborskih volitvah v dolenskih mestih spoznal resnico, poročamo: „Slovenski Narod“ št. 212. je prinesel o našem od obrtne zadruga postavljenemu kandidatu gospodu Jos. Kosičku notico. Naševa mu vse grehe, kar so jih gosp. dopisniku drugi narekovali. V tem dopisu se naš kandidat podtika duhovnom in klerikalcem. Mislite morebiti gosp. dopisnik, da so se „Obrtne zadruga“ zato vstanovile, da bi roke križem držale, in da bodo zadružni člani samo prispevke vplačevali in mislili, da je s tem že vse storjeno. Dolžnost vsakega zavednega obrtnika in obrtne zadruga je, da obrtnike podučuje in spodbuja k napredku. Obrtni stan se giblje po celi Avstriji v zavesti, da mu je hud udarec povzročila obrtna svoboda in velekapital. Tako se tudi mi gibljemo in se bomo tudi zanaprej. Mislite, da nas je sedanji padec z našim kandidatom kaj oplašil in da je za nas to kaka sramota? O ne, sramota je le za tiste, kateri so z nami vred obrtniki, ali se s svojo ošabnostjo prištevajo h kakemu višjemu stanu. To so še taki nerazsodni obrtniki, da ne vedo, kam vodi današnja politika človeško družbo, posebno mali obrtni stan. V globok propad, iz katerega se nikdar več rešila ne bode. Tudi Vi g. dopisnik ste obrtnik, poznamo Vas prav dobro, nikar se ne skrivajte. Vam tudi svetujemo, da bi kmečki in obrtni stan malo bolj na miru pustili, ker bi Vam gotovo več dobička prineslo. — Tudi Vašemu obrtu dajo kmetje in obrtniki več zaslužka kot kaka druga inteligenca. Našemu kandidatu ste svetovali, da naj pristopi k Angležem, ali Burom. Glejte tudi Vam se taka prilika ponuja pri Kitajcih, ali Boksarjih, tam bi postali z Vašim dobrim svetom kak kitajski podkralj, ali pri Boksarjih kak kolovodja, ker imate zelo dobro glavico. Glejte tako sočutje imate Vi do svojega sotrpina obrtnika. Seve, Vam je lahko, Vi imate tak obrt, da celi dan lahko v žepu roke nosite, ali mi drugi obrtniki se moramo za svoj obstoj in ubogo našo družino v potu svojega obraza celi dan mučiti in kruh služiti.

Kar se pa tiče poslancev, volili si bomo tudi za naprej take, kakoršne si bomo sami izbrali. Ne potrebujemo več jerobstva, kajti otroška leta smo dorastli. O sposobnosti našega kandidata Vam pa toliko odgovarjamo, da Vas vprašamo: Koliko se pa stori za obrtnika mest? Nič! Koliko se pa skrbi za razvoj in napredok malih mest? Grozno malo. — Velika mesta pa rastejo od dne do dne, tam se kupičijo in zidajo vsa učilišča, vse vojašnice. Koliko se pa malim mestom privoščijo? Pri nas v malih mestih pa še to malo, kar se dela, se naroči od daleč. Seveda mi smo takrat dobri, ako hoče imeti kdo prav po ceni ali pa po domače rečeno — na kredo. Tako je pri nas rokodelskih obrtnikih v mestih. Seveda pri gostilničarjih in trgovcih je drugače, ampak tudi slaba, pa ne pripoznate. Pri trgovcih je konkurz na dnevnem redu, ker vsa trgovina je vničena po velekapitalu. Gospod dopisnik, predno neham, Vam moram še povedati, da tudi za naprej si hočemo za obrtni stan postaviti kandidata, za kar Vas prav gotovo ne bomo vprašali, kakor tudi nobeno stranko. Mi se v noben boj ne spuščamo, mi hočemo našo vero spoštovati in noben stan zaničevati, mi hočemo biti miroljubni in nepristranski. Naš program ni politični boj, ampak le boj za pravico. Med nami mora zavladati mir in sloga, v skupnosti za obrtno naprednost in kruh, za nas in našo deco.

Očitajte, gospod dopisnik, tudi na podli način voditeljem obrtne zadruga, da so kričaci, zapeljivci. V tem pogledu se sami dobro, potem pa sodite! Kar se pa tiče moske besede, kar je pisal načelnik obrtne zadruga g. Trček iz Metlike, načelniku obrtne zadruga v Črnomelj, je pa zelo čudno za njega, kot voditelja obrtne zadruga. On bi moral kot načelnik skrbeti za raz-

voj in napredek obrtnega stanu, pa le gleda, da le zadružni člani svoje dolžnosti spolnijo. potem mu je vse eno, kar se s kakim obrtnikom zgodi. Svetovali bi metliškim udom obrtne zadruge, da si zberejo družega, boljšega načelnika, da bo bolj skrbel za napredek obrtnega stanu, in pustil politiko na miru, da bo z nami vred zaklical: „Obrtnik voli obrtnika!“ Stanovski poslanec za obrt in domač kruh pri hiši, to mora biti. Pravicoljubni obrtnik.

Politični pregled.

Slovanski centrum je volil v svoji prvi seji dr. Šušteršiča za predsednika in sklenil zahtevati, da bodi prvi podpredsednik dr. Začek in drugi Kaiser. Sicer se pa jednoglasno konstatuje, da je vlada Slovanom nasprotna, da je treba torej na straži biti, ker klub ne misli taki vladi služiti.

Zaroka v cesarski hiši. Nadvojvodinja Elizabeta, cesarjeva vnukinja, hči umrlega princa Rudolfa, se je zaročila z nadporočnikom Otonom princem Windischgrätzom. Nadvojvodinja je stara 18 let, ženin pa 28 let. Oče zaročenčev ima posestvo na Bledu in se je udeležil II. slov. kat. shoda in je bil tudi že slovenski drž. posl. Poroka bo meseca februarja.

Germanizacija potom žene. Nedavno je bil neki nemški šolski nadzornik v Poznanju in je obiskal šolo v nekem poljskem selu. Opazivši, da dečki znajo boljše nemški, nego pa deklice, je vprašal učitelja, kako da je to? A ko mu je ta poslednji pojasnil, da se v prvi vrsti trudi, da se dečki naučé nemški, je menil nadzornik: „Ne, ne, ravno deklice treba germanizovati ker one postanejo matere, ki nam pridobe vse pokoljenje . . .“ — In da ni bila ta izjava le osebno mnenje nadzornika, vidimo potem, da Nemci toliko v Poznanju, kolikor v Avstriji in celo tudi v Afriki sistematično delajo na to, da deklice garminizirajo po šolah . . . Naše žene bi se lahko crpile iz tega kaj dragoceno moralo! Zlasti pa one, ki menijo, da devotka ni dobro vzgojena, če ni nemški vzgojena, bi mogle presoditi, v kako nevarnost spravljajo ves rod se svojim bedastim predsodkom. Vsaki narod potrebuje — svoje žene. Nemci vedo to in ravnaajo potem?! Zakaj naj bi ravno mi Slovenci, pa tudi Hrvatje ne sprevideli tega?!

Klofač, znani češki razgrajč v državnem zboru, je pri deželnozbornih volitvah na Češkem propadel.

V Budjevicah na Češkem je pri deželnozbornih volitvah zmagal Nemeč Vollgruber z 2138 glasovi proti Čehu dr. Zatkovi, ki je dobil 2113 glasov. Skoraj gotovo je, da so Nemci letos zadnjič zmagali! —

Gorenje-avstrijski deželni zbor je sprejel predlog glede direktnih volitev v kmečkih občinah

Hrvatski deželni zbor je sklican na 24. oktobra.

Na Portugalskem se pojavljajo upori med vojaštvom. Nedavno so morali odvzeti celemu 6. infant. regimentu patrone, ker mu niso zaupali. Vlada ima zdaj velike sitnosti in skrbi. Dokler je šlo le proti cerkvi in proti veri, je vlada bila zadovoljna in sama tudi pomagala, zdaj se ji plačuje.

Vojska v južni Afriki. Buri delajo naprej po svojem načrtu. General Botha daje Angležem dela in skrbi v Transvalu, general Delarey pa nadleguje Angleže v Natalu. Toda jednega burškega generala že dalj časa manjka, katerega so se Angleži zavoljo njegove bistroumnosti najbolj bali, to je general Dewet. O njem ni duha ne sluha več. Nihče ne ve, kam je izginil in kaj dela. Sumi pa se, da se je pomešal med Afrikanderje in da vodi njih ustajo. Saj je bilo pred kratkim slišati, da se je proti Angležem vzdignilo 20.000 Afrikanderjev.

Domače novice.

Naročnikom. Bližamo se koncu leta. V zavesti smo si, da smo nalogo „Slov. Lista“ zvesto spolnjevali. Hvala lepa vsem, ki so nas pri tem požrtvovalno podpirali, prosimo pa tem potom tudi vse one naročnike, ki

so z naročnino na dolgu, da blagohotno tekom prihodnjega tedna poravnajo naročnino. Somišljeniki, nabirajte novih naročnikov.

Notar državni poslanec Plantan — razkrikan. Znano je, s kako srditostjo je preganjal liberalni poslanec dolenjskih mest Plantan dr. Šušteršiča, ker je dr. Šušteršič 2000 kron dal iz svojega žepa, da je „Gospodarska zveza“ mogla žlindro cenejše kupovati. S kako strastjo je v državnem zboru pobijal Plantan dr. Šušteršiča. Vsem se je čudno zdelo, zakaj je mož z dolgo rujavo brado tako ogorčen nad tako „konkurencio“, pri kateri kdo kaj iz svojega žepa na korist ljudstva dá. Sedaj je pa Plantan v drugačni „žlindri“, nego dr. Šušteršič! Dočim se dr. Šušteršiču nič hudega ne more očitati, je poslanec dolenjskih mest notar Plantan bil radi nepravilnostij pri svojem notar-skem poslovanju obsojen pri grškem nadsodišču na najvišjo denarno kazen 1000 reci tisoč kron. To je prava liberalna „žlindra“, ki je tudi vso liberalno stranko močno umazala, kajti Plantan je v ime liberalne stranke vedno usta odpiral, kadar se je šlo pobijati delavne naše poslance. Liberalno časopisje molči o tem kakor zid. Psovke imajo liberalci le za „klerikalce“, katerim nobene sleparije dokazati ne morejo. Mi obžalujemo dolenjska mesta, ki so doslej imela tako uglednega poslanca, za državni zbor kakoršen je bil poslanec gospod Šuklje. Ali bode Plantan odložil vsaj mandat in izročil volji volivcev, ako ga hočejo še poslati v državni zbor? Pozivljemo notarja Plantana, da objavi vse slučaje, radi katerih je tako grdo obsojen, da bodo volivci dolenjskih mest vedeli s kom imajo opraviti, kajti poroča se, da je državno pravdnništvo pritožilo se proti omenjenikazni in da zahteva naj se Plantana občutnejše, ne samo z denarno globo kaznuje. Vse pošteno časopisje se bavi z malo dišečo zadevo poslanca Plantana, najuglednejši dunajski listi pišejo o tem možu in morajo žalibog pristavljati, da so ga poslala v državni zbor dolenjska mesta . . . Kaj pravijo kranjski notari k takemu predsedniku svoje notarske zbornice? Kaj pravi mestna hranilnica ljubljanska k takemu članu svojega upravnega odbora? Naj mu vsaj dajo zaupnice, ako mu še zaupajo. Novomeški Karol Slanc, dobite od Plantana vse slučaje, radi katerih je bil obsojen in preskrbite, da pod te slučaje volivci podpišejo zaupnico svojemu poslancu! Ako se niti do takih zaupnic z notarjem Plantanom ne povspnete, potem je res malo čudno, da si notar Plantan upa še zastopati dolenjska mesta, in ugled dolenjskih mest!

Novo zvonarno v Ljubljani! Marljivji zgodovinar in preiskalec zvonov župnik Lavtižar je izdal lepo knjigo „Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj“, katere čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Na 6. strani te knjige čitamo te-le zanimive vrstice: „Kot posebnost se mora zabeležiti, da je bilo v 18. stoletju na Kranjskem sedem zvonarjev. Njihova imena so: Gašpar Franchi, Luka Dimic, Josip Samassa z nasledniki, Benedikt Huetterer, Baltazar Schneider, Ivan Kristijan Riser v Kranju in Josip Stadler v Novem mestu. Čudno, da so vse tvrdke propale in da se je ohranila do današnjega dne samo ena, ki že nad sto let nima nobene konkurence. Lahko sklepamo iz tega, kako ogromne dohodke mora imeti, ker izvršuje že toliko časa monopol v vsi deželi. Ta obrt se namreč zelo dobro obnaša; potrebe so vedno nove, vsak naročuje že iz navade raje pri bližnjem kakor pri daljnem podjetniku, in da je pri cerkvah gotov in dober zaslužek — tega še omenjati ni treba. Na tako ugodnem stališču, ko kmalu ne bomo imeli nobenega družega zvona več, se ena sama tvrdka lahko popolnoma prosto giblje in narekuje cerkvam pogoje, ki niso najmilejši. Poleg tega sprejemamo zvonove iz livarne brez vsake strokovne ocene. Kdo se zmeni, kakšna tvarina se rabi pri vlišanju? Komu je mar, ali sta baker in cin najboljše kakovosti in koliko odstotkov

je vsakega? Kdo določuje ceno starim zvonovom, katere jemlje zvonar v račun in so mnogokrat glede tvarine več vredni kakor novi? Nihče se ne briga za to, ker nihče tega ne razume. Kako izvrstno bi se obrestovalo podjetje, ako bi imeli cerkveno zvonarno v škofiji. Pri toliki množici zvonov bi bilo vedno dovolj dela in zaslužka“.

Ravnatelj Hubad in dijaška kuhinja v Kranju. Znana stranka v Kranju vprizarja zadnji čas brez povoda grdo gonjo zoper ondotnega gimnazijskega ravnatelja Hubada. Na članek, katerega je prinesel „Narod“ pretekli teden, ne bomo odgovarjali. Splošno mnenje je, da je članek tako nesramen, kakor je nesramna stranka, iz katere je izšel. Reči hočemo le besedo zaradi tega, ker se „Gorenjec“ in njegov liberalni oče „Narod“ zaganjata v Hubada, češ da je odrekel podporo dijaški kuhinji s pripomnjo, da naj za njo plačuje „Gorenjec“. Pogledali smo v „Poročilo“ dijaške kuhinje, ki je ravnokar izšlo. Glede na sestavo odbora ne moremo pričakovati, a z ozirom na dobri namen in navadni takt bi bilo vender želeti, da bi se ne žalili in ne odganjali dobrotniki. Odbor dijaške kuhinje bi se moral potegniti za napadence in ne pustiti, da bi jih kdo vlačil po „Gorenjčevih“ in „Narodovih“ gnojnicah in ne simpatizirati s stranko, ki to grdobijo počenja. Med dobrotniki smo našli v zadnjem „Poročilu“ ravnatelja Hubada in po imenu naštetih poleg mnogih drugih Hubadovih prijateljev tudi dva in štiri deset duhovnikov, ki so podarili zadnje leto za kuhinjo lepe darove. Ali misli g. Pirc, da bode dijakom koristil, ako se ponavljajo na Hubada napadi v „Gorenjcu“ in „Narodu“? Komu ni znano, da je ravnatelj Hubad stokrat več storil za prosep kranjske gimnazije, kakor more storiti sto Pircov? Da ima ravnatelj Hubad svojo zalogo, iz katere podpira dijake, ne da bi vprašal „Gorenjčevega“ urednika za dovoljenje, to sicer liberalcem ni všeč, všeč je pa vsem, ki so prepričani, da to dijakom le koristi. Ravnatelj Hubad lahko dobro ve, kateri dijaki so res podpore vredni, in zato bi bilo prav umestno, ako bi v prihodnje obilni spoštovalci ravnatelja Hubada pošiljali naravnost njemu podpore za uboge dijake v Kranju. Liberalci hočejo na vsak način omazati ugled kranjske gimnazije in jo zopet pokopati z napadi na prve njene stebre, a njih nakane odnese Sava, za to bomo že poskrbeli.

Kdo bo predsednik notarski zbornice? to vprašanje zanima danes najvišje kroge. Do zdaj smo bili Slovenci vajeni videti odličnega narodnjaka na tem mestu in to sta bila gotovo umrla gg. Gogola in dr. Zupanec. Danes se pa obrača narodna zadeva odločno na slabeje stališče. Danes sta v Ljubljani edino dva notarja slovenski liberalci Plantan in dr. Vok. Prvega je obsodila nadzorniška oblast na 1000 K globe zaradi nepravilnega uradovanja in višjemu državnemu pravdniku je baje še ta kazen prenizka. S to razsodbo je pa tudi konečno rečeno, da Plantan ne more biti predsednik zbornice in ker ta ne more biti, je jasno, da bo dr. Vok predsednik. Ugledni notar in uzorni poslanec dolenjskih mest je torej menda zapravlil Slovenecem predsedništvo notarske zbornice! Čestitamo njegovim volivcem!

Jakob Aleševc umrl. V Ljubljani je umrl v 58. letu svoje dobe bivši urednik „Brenclja“ slovenski pisatelj Jakob Aleševc. Njegove zasluge za probujo slovenske zavesti so velike. Kot časnikar se je boril za uveljavljenje krščanskih načel v javnosti. Pogreb bode danes popoldne od deželne bolnice ob 1/25. uri. Čestilci pokojnikovega dela, udeležite se pogreba.

Štajercem vesela novica. Reka Pesnica se urejuje že nad 100 let in zdaj je ministerski predsednik dr. Körber sprejel deputacijo vdeležencev pod vodstvom poslanca g. Robiča in obljubil da se to za Spodnjo Štajersko silno važno vprašanje ugodno reši.

Tovariš cigana Simona Helda prijeto. Dne 9. januarja 1899 je bil na cesti mej Krko in Prestrano posestnik Martin Novljan iz Male Loke od dveh cigarov napaden in umorjen. Jednega napadalca-cigana Simona Helda, so

orožniki prijeli in je bil ta obsojen na smrt in dne 3. marca 1900 obešen, drugi, ki je bil kozav, pa je ušel. Sedaj se govori, da so orožniki na Hrvaškem prijeli tudi tega kozavega cigana, Jakoba Helda, falsera, in da bode kmalu tudi ta prišel pred sodbo. Jakob Held je isti, ki je udaril Novljana s sekiro po glavi, da se je takoj zgrudil na tla in umrl.

Velik požar. Iz Gorice se poroča, da je požar uničil tovarno za čiščenje riža v Monasteru in veliko mlekarno barona Ritterja. Škoda znaša 120 000 K.

Zvit maček. V Ljubljani so imeli nekje mačka, ki je pojedel 100 gld. Ako bi se pogledalo v mačkov želodec, bi se morda dobilo 100 gld. nazaj.

Iz Kranja se nam poroča: Pirc in njegova stranka bojkotujejo Kreuzbergerjevo kavarno, ker se nje gospodar ni hotel udeležiti zadnje deželnozborske volitve, ter bojkotujejo Rakovec in drugi s posebnimi zaprekami od volitev sem tudi njegovo električno razsvetljavo mesta. Enako delajo z vsemi malkontenti in klerikali po načrtu. Sicer je obžalovanja vredno, da zanašajo liberalci povsod politično nasprotje, ali, ker se je to že zgodilo, se morajo naši pripraviti na energično obrambo. To je pač naravno, da vsaka stranka svoje ljudi podpira. Treba je pametno varovati naše ljudi. To storimo, ako si dobro ogledamo tvrdke, ki so naše, in ki niso naše — pravi „Narod“. Mi le rečemo: Prav tako! Na svidenje!

„Bisernica,“ prvo koroško tamburaško društvo v Celovcu, je imelo dne 3. oktobra t. l. svoj ustanovni shod. Predsednikom društva je izvoljen Stjepan Pažmeta, trgovski pomočnik. Po shodu so mladi tamburaši svirali več točk. To je po dolgem času zopet en vesel glas o celovških Slovencih.

Telefonska zveza z Gorenjsko. Po nasvetu zborničnega svetnika g. Karola Luckmanna sklenila je tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica, obrniti se do c. kr. trgovskega ministerstva s prošnjo, da bi se Gorenjska (eventualno do Trbiža) zvezala z interurbalnim telefonom in bi tako ljubljanski trgovski in industrijski krogi dobili hitrejšo in primernejšo občilo za Gorenjsko, kakor je n. pr. brzozjav in pošta. Z ozirom na gradnjo bohinjske železnice in z ozirom na tamošnje velike podjetnike je upati, da bode ministerstvo tej prošnji ustreglo.

S potnimi listi barantajo izseljenec v Ameriki. Kdor je srečno prišel v Ameriko, pošlje svoj potni list domov, da ga sorodniki prodajo kakemu fantu, ki je še vojaški dolžnosti podvržen, da jo zamore popihati v Ameriko. Tak potni list stane 10 do 20 kron. Mestna policija v Ljubljani je prijela dva fanta, ki sta se s kupljenima potnima listoma spravila na pot v Ameriko, pa sta prišla le do Ljubljane, kjer ju je policija pogruntala in prijela.

„Südsteierische Presse“ pravi, da jej Nemci grozé z novo pravdo radi nekega članka. Bog ve, ali bi imeli ti nemški junaki toliko korajže tudi tedaj, ako bi vedeli, da pravda pride pred objektivne sodnike po poklicu in ne pred nemško-nacijonalne porotnike?!

Požar. V Nožicah, občina Homec, je pogorelo gospodarsko poslopje Jožefa Grašič dne 16. okt. Zažgali so otroci.

Domača umetnost. Nulla dies sine linea, ta izrek velja našemu neutrudljivemu cerkvenemu in portretnemu akad. slikarju Ljudevitu Grilcu, ki je teh dni v izloženem oknu Šventnerjeve knjigarne razstavil portret ljubljanskega župana Iv. Hribarja v naravni velikosti. Ta izvrstna slika, katero je naročilo ljubljansko telovadno društvo „Sokol“ dela vso čast nje ustvaritelju. Tacih mojstrov nam je treba! Le tako naprej!

Kardinal Missia nevarno obolel? „Soča“ poroča, da je njegova Eminenca kardinal Missia nevarno obolel. „Slovencu“ se poroča, da bo lezen ni nevarna, in da se kardinal že bolje počuti.

Važen sklep. Katoliško politično društvo za kamniški okraj je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor v Kamniku. Udeležba je bila sijajna. Prostori „Kat. Doma“ so bili natlačeno polni. Soglasno se je sklenilo: „Današnji občni zbor

našega društva izraža željo, naj bi se poslanci v „Slovanskem središču“ in oni v očiščenenem „hrvatsko-slovenskem klubu“ združili v en skupen klub“.

Krščanska organizacija učiteljstva je tako naravna in se tako lepo strinja z vzgojnimi poklicem, da je po vseh katoliških deželah že dosegla velike vspehe. V zgled so nam lahko katoliška učiteljska društva na Tirolskem, Predarliskem, v Zgornji in Spodnji Avstriji, ki so zbrala okoli sebe večino učiteljstva. Celo na severnem Češkem, kjer deželni zbor in odbor ni „klerikalen“, kjer katoliški učitelji nimajo pričakovati materijelnega dobička, pač pa preganjanje, celo tam se krščanska organizacija med nemškimi učitelji lepo razvija. Kako daleč pa smo v tem pogledu zaostali na Slovenskem, v deželah z globoko-vernim, katoliškim, zavednim ljudstvom! Skrajni čas je že, da se učiteljstvo tudi pri nas začne zavedati krščanskih načel in jih v javnost kazati. Krščanstvo, demokratstvo in stanovska zavest, te tri ideje morajo voditi učiteljstvo v javnem delovanju in tudi vsako njegovo organizacijo. Te tri ideje se strinjajo z njegovim poklicem, s socialnim stališčem in stanovskimi interesi, in le te tri ideje mu bodo zagotovile zmago.

Varujte se pred nezanesljivci! Kakor znano so v znani slovenski občini Teharji zmagali nemškutarji. To je: dobili so večino v občinskem zastopu. Na volitvi župana in svetovalcev so slovensko misleči ostali za dva glasa v manjšini. To pa sta bila glasa dveh mož, ki sta s pomočjo slovenskih glasov prišla v odbor! S Štajerskega se zatrja, da si slovenski volilci dobro zapomnijo to. Seveda si morajo zapomniti. Pa ne le v Teharjih, ampak povsodi, kjer so naši ljudje izpostavljeni tujemu uplivanju in raznim pripomočkom protivnikov, treba skrajne opreznosti, ko izbiramo svoje zastopnike v razne korporacije.

50 let! V torek dne 15. t. m. je minolo 50 let, odkar je vodja in nadučitelj Raktelj nastopil svojo prvo službo. V Ljubljani služi gosp. Raktelj že 40. leto. Zastopnik učiteljstva v c. k. mestnem šolskem svetu je že 25 let. V sredo so v Ljubljani na primeren način proslavili ta dan, kakoršnega doživeti je dano le redkokomu. Mož, ki je toliko let deloval na polju vzgoje naroda, je pač res deloval med narodom in za narod. Čast mu!

„Štajere“ slovenski pisan, a v nemškem duhu urejevan list, ki je namenjen ponemčevanju in ponemškutarjenju štajerskih kmetov, se tiska kakor so se bahali gospodje v Mariboru v 10 000 izvodih. Zanimivo bi bilo izvedeti, koliko iztisov od teh 10 000 je tudi naročenih in plačanih; dosti gotovo ne, ker se je na shodu govorilo, da bi bilo treba „giftni kroti“ malo poseči pod ramo, da se vzdrži po koncu. Njen „redahter“ se je bahal, da so volitve v Štorah njegova zasluga.

Na rudarski ljudski šoli v Idriji je imenoval poljedelski minister za učitelja šolskega voditelja g. Vrščaja iz Gorice.

Kaj je novega mej Slovenci? Ljudska knjižnica se snuje v Šmihelu pri Novem mestu. — Umrl je v Ljubljani g. H. Brichta, c. kr. evidenčni nadinspektor pri finančni direkciji. V Kranju je umrl vrvarski mojster g. Fr. Puchar na Javorniku posestnik in čebelar g. Anton Žumer, v Železnikih tovarnar g. Janez Globočnik. Umrl je kanonik v Montavunu v Istri č. g. Ivan Pelikan, umrl je v Libeličah na Koroškem č. g. Vojteh Krejčič iz Gorij, rodome Čeh. — Poročil se je v četrtek v Celovcu gosp. Jos. Jereb, nadporočnik tamošnjega brambovskega polka doma iz Idrije, z gđ. Avg. Schneeweis, hčerjo ravnatelja pri pomožnih uradih dež. vlade v Celovcu. — Slavni laški duhovnik Perosi bode meseca marca v koncertu „Glasbene Matice“ v Ljubljani dirigiral osebno svojo skladbo „Il Natale di Chito“. — Gospod Anton Foerster je dovršil novo skladbo za soli, mešani zbor in orkester: „Turki na Slivnici“. Zbor bode proizvajala „Glasbena Matica“ meseca decembra. — Premog so našli v občini Police okraj Višnja gora. — Ustrelil se je v Ljubljani narednik 17. pešpolka Karol Štarkel. — V Št. Lovrencu nad Mariborom se je usta-

novila nova podružnica „Südmarke“. — V Šiški bodo ulice in ceste dobile imena. Na uličnih glavnih napisih bodo zaznamovane tudi vse hišne številke dotične ulice. — Na vseh Svetih dan daruje v Rimu novo mašo koroški Slovenec g. Janko Arneje, gojenec tamošnjega zavoda „Collegium Germanicum“, v katerem prebiva od l. 1897. — Poročil se je v Škofji Loki g. Anton Bradaška z gđ. Jerico Flander. — Iz Spodnje Idrije se poroča: Dne 11. oktobra je padla v gozdu smreka na Jakoba Kenda. Iskal je zaslužka za svojo številno družino, a našel tako hitro smrt. Zapustil je vdovo z desetimi otroki.

V Krškem je otvorila gospa Miroslava Kessler tople in mrzle kopeli v svoji hiši, sredi mesta, kjer je bila prej lekarna ranjkega njenega očeta gospoda Miroslava Bömchsa.

Srbi v Ljubljani. Beogradsko pevačko-društvo priredi pod vodstvom slavnega srbskega kapelnika g. Steva Mokranjca v drugi polovici meseca novembra v Ljubljani koncert. Društvo bo koncertovalo v Zagrebu, Ljubljani, Trstu, Spletu, Dubrovniku, Mostaru in Sarajevu.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 17. oktobra 1901.

Državni zbor je zopet v svoji palači. Kar se spominjamo, se ni pričelo še nikoli zborovanje tako mirno, tako zaspano. Zadnja leta je bilo silno velika napora v državni zbornici, — a moči so se zbrusile in nastala je neka malomarnost, ki kaže, da so stranke, — da je celi državni zbor truden. Pod tem uplivom je pričel državni zbor svoje delovanje.

Splošno so si Slovani hitro povedali, da zadnja vlada svoje germanizatorično delo na celi črti sicer previdno, a vstrajno nadaljuje in posledica mora biti le ena, da se Slovani zopet zblizajo in naval Nemcev odbijejo, kajti Nemci nastopajo pod poveljstvom Velenemcev t. j. pod vodstvom Schönerer-Wolfovim predrzno in brezobzirno in nikaka skrivnost ni več, da se uklanja vlada in zbornično predsedništvo povelji kričača Schönerer-ja. Tako daleč smo prišli! V prvi vrsti zanima mesto prvega podpredsednika zbornice. Prav v zadnjem trenutku je nemška ljudska stranka postavila svojega načelnika Kaiser-ja na razpolago.

To ima pa svojo zgodovino. — Schönerer zasleduje Kaiserja, ker ne trobi v njegov rog, in zaradi tega se bo moral Kaiser umakniti dr. Derschati, kateri se približuje Schönererjevi klikli. Tako se delajo podpredsedniki.

Predsednik grof Vetter je otvoril točno ob 11. uri sejo in je takoj omenil, da sta dr. Weigl in dr. Kaizl umrla, da se poroči prestolonaslednikova hči s knezom Windischgrätzom in da je podpredsednik Prade odpovedal se podpredsedništvu. Na to so se brale interpelacije in nujni predlogi.

Iz naših krajev sta stavila poslanca dr. Šusteršič in Vencajz nujni predlog za pomoč po ognji poškodovanim posestnikom v Gorenji vasi in vsled povodenj sploh poškodovanim posestnikom na Kranjskem.

Iz Štajerske sta pa sledila nujna predloga poslanca Robiča zaradi podpore po Pesnici poškodovanim in zaradi regulacije rek in potokov v Spodnji Štajerski.

Finančni minister Böhm-Baverek je predlagal pristopivši na dnevni red proračun za leto 1902 z navadnim priporočilom in je povdarjal, da bode preostajalo preostanka 834.241 K. Konečno je pa utemeljeval Mladoček dr. Forst nujni predlog glede nemškega colnega tarifa.

Predsednik je zaključil sejo ob 4. uri in naznanil, da se bode v jutrajšnji seji volil podpredsednik.

Dunaj, dne 18. oktobra 1901.

K včerajšnji seji nam je omeniti še govora min. predsednika dr. Koerberja. Po finančnem ministru je ponavljal še ta svoje nazore, da mora stati ministerstvo nad parlam. strankami in je le v toliko na novo pot zašel, da je zastopal glede nagodbe z Ogrji odločno avstrijsko stališče in povdarjal, da je treba pred vsem gospodarske koristi avstrijskih narodov pred očmi imeti. Tako ni govoril do zdaj še noben avstrijski ministerski pred-

sednik, in baš zaradi tega je osupnila vsebina govora zbornico ter prouzročila razmotrivanje in iskanje po uzrokih tega nastopa. Splošno se pa misli, da se je hotel ministerski predsednik pridobiti zbornico tako, da bi imel tudi sigurno zaslonbo za čas, ako bi se moral umakniti prav zaradi nagodbe z Ogrji iz predsedniškega stola, ker gladko ta zadeva ne bo izšla. Ostal bo v dobrem spominu, da je varoval koristi avstrijskih narodov in s tem je njegova prihodnost zasigurana tudi za prihodnost. Danes se je pričela seja ob 11. uri.

Prva točka dnevnega reda je bila volitev prvega podpredsednika mesto odstopivšega Prade-ta. Voljen je bil Kaiser z manjšino glasov in že to kaže, da mu prihodnost ne bo s cveticami venčana. No mož je bil kot poslanec nasproti zahtevam Slovanov neisprosen nasprotnik in hud kričač, gotovo se tudi kot član zborničnega predsedstva ne bo poboljšal.

Ko je novi podpredsednik stopil na predsedniški oder so zapustili vsi Slovani zbornico tako, da se je zahvalil le svojim nemškimi volilcem za izkazano mu zaupanje in storil je to z malimi besedami prav malomarno. — Ako bi bili Slovani edini, bi sedel Slovan na stolcu prvega podpredsednika, toda Poljaki nimajo smisla za slovansko vzajemnost.

Po tej volitvi je priporočal Poljak grof Kozlovsky nujni predlog dr. Forsta iz včerajšnje seje, in zbornica je sprejela ta predlog jednoglasno.

Na to je priporočal Mladoček Kaftan svoj nujnostni predlog, da naj priskoči zbornica na pomoč železničnim tovarniškim delavcem.

O tem so govorili Klofač, Hruba in predlog se je sprejel.

Koncem seje sprejela je zbornica še predlog, da naj stopi zakon zaradi prenehanja državnih mitnic s prvim januarjem 1902 v moč in predsednik je zaključil sejo ter naznanil, da se snide zbornica zopet v torek.

Tekom seje so vložili poslanec Pogačnik in drugovi nujni predlog, da naj se uporabljajo pri železniških stavbah na Gorenjskem v prvi vrsti domači delavci, domači podjetniki in domače trgovine.

Slovenski centum, je sklenil po dognani obširni razpravi, da bode na vse strani neodvisno postopal in predloge le z ozirom na korist ljudstva presojal oziroma podpiral.

Pasivno volilno pravico so obdržali kranjski deželni uslužbenci, kajti vlada je uvidevala krivico takega sklepa in ga ni predložila cesarju v potrditev. To je sicer prav in lepo, a predlagatelj se je s tem posrečilo odstraniti pri zadnjih deželnozborskih volitvah neljube jim kandidate iz deželnih uslužbencev. Kdo je pa bil ta predlagatelj? — Bili so zastopniki liberalne misli. —

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Javno predavanje. Preteklo sredo je predaval v veliki dvorani „Kat. Doma“ č. gospod dr. Krek o nasprotnikih krščanstva. Lepo zgodovinsko razpravo je občinstvo z zanimanjem poslušalo. Navzočih je bilo okoli 300 poslušalcev. Tudi galerija je bila polna. Po predavanju so se zborovalci pridružili zahtevi vsega avstrijskega krščanskosocijalnega delavstva, da se upelje varovanje za starost in onemoglost. Poročal je o tej stvari tovariš Gostinčar. Prihodnjo sredo bode predaval č. gosp. Godec o bogastvu v Južni Afriki. Začetek bo zopet točno ob polu 8. uri zvečer. Vstop prost.

Za ljubljanske delavce in delavke. Delavsko tajništvo posluje odslej vsak večer izvzemši nedelje in praznike od 6 do 1/2 8 ure zvečer tudi v prostorih „Slovenske krščanskosocijalne zveze“ v Katoliškem Domu, pritličje. Ondi dobivajo člani „Zveze“ brezplačen svet v raznih svojih zadevah in izdeluje tovariš Gostinčar brezplačno tudi razne pismene zadeve. V prostorih „Slovenske krščanskosocijalne zveze“

je v čitalnici sedaj na razpolago 20 časopisov v pouk in zabavo članom. Čitalnica je odprta od 6 do 9 ure zvečer. Preskrbljeno je, da bodo po zimi topli prostori. Društvena knjižnica, v kateri se število dobrih, poštenih knjig vedno množi, je odprta vsak torek, sredo in četrtek zvečer od 1/2 8 do 8 ure. Kdor izmej članov želi v omenjenem času kako knjigo, naj se obrne do tovariša Kosa. Naj bi se člani pridno posluževali knjižnice! Vsako sredo ob 1/2 8 uri zvečer je v dvorani „Katoliškega Doma“ predavanje, h kateremu je vstop prost. Društveni dramatični odsek bode te dni pričel poslovati in se bode pričel učiti nekaj lepih iger. Pri prvi veselici pride na vrsto burka „Doktor Vesezal in njegov sluga Štipko Tiček“, potem sledi igra „Skriti biser“, dalje „Ave Marija“ itd. Poleg pouka je torej tudi za zabavo preskrbljeno. Ako se bode oglasilo dovolj članov ki bi se želeli učiti jezikov, bode se učilo tudi razne jezike. Želimo le, da bi se vsak zaveden delavec zapisal v „Zvezo“, ki mu nudi pošteno družbo in mnogo pouka. Udnina za „Zvezo“ znaša le pet krajcarjev na mesec, torej pač malo za velike udobnosti katere nudi društvo. Naj se torej vsak zapiše v „Slovensko krščanskosocijalno zvezo“ in se pridruži četi krščanskih delavcev zbranih pod zastavo sv. Mihaela. Vsi agitujmo za nove člane! Z Bogom za krščansko ljudstvo!

Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu bode priredilo v nedeljo, dne 20. vinotoka t. l. v prostorih g. Fran Perkota po domače (pri Jožku) predstavo s sledečim vspreedom: I. Petje: 1. Slovan, 2. Planinska, 3. Slovenec in Hrovat. II. Zamujeni vlak. Šaloi gra v treh dejanjih. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Splošne rudarske stavke na Francoskem ne bo. O tem se je glasovalo minulo nedeljo po vsej Franciji. Pravico do glasovanja je imel vsak rudar, ki je dopolnil 18. leto. Toda vspeh glasovanja je bil tak, da o kaki splošni stavki sedaj še ni govora. Od 160.000 rudarjev ima nad 127.000 v tem vprašanju glasovavno pravico. Glasovanja se je pa udeležilo le 50.000 rudarjev. in od teh jih je glasovalo 40.000 za splošno stavko. Nad dve tretjini rudarjev potemtakem ni za glavno stavko, ker so se prepričali, da bi jim v sedanjih razmerah več škodila nego koristila.

Listnica uredništva. Würshofen: Žalibog prepozno došlo. Prihodnjič. Hvala lepa! Prosimo še večkrat kaj.

Hlapca

išče v službo neki župnik na Gorenjskem.

Več pové uredništvo „Slov. Lista“. (35) 3—2

Karol Pollak, usnjarski tovarnar in gospa Franciška Pollak roj. Peterca, naznanjata v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljani sin oziroma brat

Jožef Pollak

učence trgovske šole

danés, dne 18. oktobra ob 1/2 5 uri zjutraj po kratki bolezní v 18. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto, dne 19. oktobra ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 23 na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v stolni cerkvi. (36)

Umrli bodi priporočen v blag spomin.
Ljubljana, dne 18. oktobra 1901.

Pravo naravno sadno žganje

kakor češpljevec, češnjevvec, hrušovec itd. za namako jagod in drugega sadja
prodaja samo

L. Benedik, Ljubljana

Dolenjska cesta.

Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg s 3 l in po 10 kg s 6 l vsebine po povzetju. (23) — 11

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

KUGO JKL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga (25) — 10
suknenih ostankov.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stakleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(22) — 14